

İlyas — Bir Nömrə

İlk və Son

Jeff Pippenger

2023-07-31

Əhdi-Ətiqin yekun bəyanatı, Rəbbin böyük və dəhşətli günündən əvvəl peyğəmbər İlyasın bir xəbərlə zühur edəcəyinə dair bir vədi irəli sürür.

Budur, Rəbbin böyük və dəhşətli günü gəlməzdən əvvəl mən sizə peyğəmbər İlyası göndərəcəyəm; və o, ataların ürəyini övladlara, övladların ürəyini də atalarına döndərəcək ki, mən gəlib yeri lənətlə vurmayım. Malaki 4:5, 6.

Müqəddəs Kitab aydındır ki, “Rəbbin böyük və dəhşətli günü” və ya Allahın “yer üzünü vurduğu” “lənət” Vəhy kitabında simvolik olaraq “axırncı yeddi bəla” və ya “Allahın qəzəbi” kimi də təsvir edilir. Vəhy kitabının on beşinci fəslə, on altıncı fəsildəki böyük və dəhşətli axırncı yeddi bəlanın tökülməsinə gətirib çıxaran peyğəmbərlik mənzərəsini təqdim edir.

Və mən göydə başqa bir əlamət gördüm: böyük və heyvətəməz bir əlamət — yeddi son bəlanı daşıyan yeddi mələk; çünki Allahın qəzəbi onlarda tamamlanır.

Və mən odla qarışmış şüşədən bir dəniz kimi bir şey gördüm; və vəhşi heyvan üzərində, onun surəti üzərində, onun nişanı üzərində və adının sayı üzərində qələbə qazanmış olanların Allahın çənglərini tutaraq şüşədən dənizin üzərində durduqlarını gördüm. Onlar Allahın qulu Musanın nəğməsini və Quzunun nəğməsini oxuyaraq deyirlər: Ey Qadir Allah Rəbb, Sənin işlərin böyük və heyranedicidir; yolların ədalətli və həqiqidir, ey müqəddəslərin Padşahı. Ey Rəbb, Səndən kim qorxmaz və adını kim izzətləndirməz? Çünki yalnız Sən müqəddəssən; çünki bütün millətlər gəlib Sənin önündə səcdə edəcəklər; çünki hökmlərin aşkar edilmişdir.

Bundan sonra baxdım, və budur, göydə şəhadət çadırının məbədi açıldı. Və yeddi bəlanı daşıyan yeddi mələk məbəddən çıxdı; onlar saf və ağ kətan geyinmiş, sinələri qızıl qurşaqlarla bağlanmışdı. Dörd canlı varlıqdan biri əbədlər əbədi yaşayan Allahın qəzəbi ilə dolu yeddi qızıl piyaləni yeddi mələyə verdi. Və məbəddə Allahın izzətindən və Onun qüdrətindən çıxan tüstü ilə doldu; yeddi mələyin yeddi bəlası tamamlanana qədər heç kəs məbəddə daxil ola bilmədi. Vəhy 15:1–8.

“Yeddi mələyin yeddi bəlası tamamlanana qədər heç kəs məbəddə girə bilmədi” sözlərinin səbəbi budur ki, on beşinci fəsildə məbəddə tüstü ilə dolduqda xilas əldə etmək imkanı bağlanır.

Bəşəriyyətə tövbə etmək və xilas tapmaq üçün verilmiş möhlət vaxtı o zaman başa çatmış olur. Həmin zaman nöqtəsinə çatıldıqda, Yəhyanın “axırncı yeddi bəla” adlandırdığı “Rəbbin böyük və dəhşətli günü” Məsihin İkinci Gəlişindən əvvəl tökülür. Malaki həmin günü “dəhşətli” adlandırmış, Yeşaya isə onu Allahın “qəribə işi” kimi tanıtmışdır.

Çünki Rəbb Perasim dağında olduğu kimi ayağa qalxacaq, Gibeon vadisində olduğu kimi qəzəblənəcək ki, Öz işini, qəribə işini görsün və Öz əməlini, qəribə əməlini həyata keçirsin. Buna görə indi istehzaçılar olmayın, yoxsa bağlarınız möhkəmlənər; çünki mən Ordular Rəbbi

Xudavənddən bütün yer üzünü üzərinə müəyyən edilmiş bir məhvətmə eşitmişəm. Yeşaya 28:21, 22.

Allahın “qəribə işi” “bütün yer üzünü” əhatə etsə də, İlham açıq şəkildə bildirir ki, bələlərin tökülməsi bir millətin üsyanı ilə əlaqədardır.

“Xarici millətlər Birləşmiş Ştatların nümunəsini izləyəcəklər. O, öndə getsə də, eyni böhran dünyanın hər yerində olan xalqımızın üzərinə gələcək.” Testimonies, cild 6, 395.

“Dini azadlıq ölkəsi olan Amerika vicdanı məcbur etməkdə və insanları saxta şənbəyə ehtiram göstərməyə vadar etməkdə Papalıqla birləşdiyi zaman, yer üzünün hər ölkəsinin xalqı onun nümunəsini izləməyə sövq ediləcəkdir.” Testimonies, cild 6, 18.

Hər millət öz sınaq müddətinin kasasını dolduracaq, lakin Bacı Uaytın “milli məhvəlmə”, həmçinin Amerika Birləşmiş Ştatlarında bazar günü qanunu ilə başlayan tarixi “Allahın məhvədicisi hökmlərinin vaxtı” adlandırdığı “Allahın hökmləri” son yeddi bələ deyildir.

“Elə bir vaxt gəlir ki, Allahın qanunu, xüsusi bir mənada, ölkəmizdə etibarsız ediləcəkdir. Millətimizin rəhbərləri qanunvericilik aktları vasitəsilə bazar günü qanununu məcburi qaydada tətbiq edəcək və beləliklə Allahın xalqı böyük təhlükə ilə üz-üzə qalacaq. Millətimiz öz qanunverici məclislərində insanların vicdanlarını onların dini imtiyazları ilə bağlı məhdudlaşdırmaq üçün qanunlar qəbul etdikdə, bazar gününə riayət olunmasını məcbur etdikdə və yeddinci gün Şənbəsini saxlayanlara qarşı təzyiqədicisi hakimiyyət tətbiq etdikdə, Allahın qanunu, hər cəhətdən və mahiyyət etibarilə, ölkəmizdə etibarsız edilmiş olacaq; və milli mürtədlikdən sonra milli fəlakət gələcək.” Review and Herald, 18 dekabr 1888.

Bacı Uaytın “milli fəlakət” kimi müəyyən etdiyi Allahın hökmləri milli bazar günü qanunu ilə başlayır və Allahın “qəribə işi”nin başlanğıcını işarələyir, baxmayaraq ki, Allahın qəribə işi daha konkret şəkildə son yeddi bələdir. Allahın qəribə işinin daha dolğun mənzərəsi Allahın icraedicisi hökmlərinin xəttinə Misirdən xilasın əlavə edilməsi ilə görünür. Misir bələləri sayca on olsa da, bölünmüşdü. İlk üçü son yeddindən fərqləndirilmişdi. Beləliklə, Misirdən xilas ABŞ-ın milli fəlakəti ilə başlayan və Mikayıl ayağa qalxana, insan sınaq müddəti başa çatana qədər davam edən, ilk üç bələ ilə təmsil olunan bir zaman dövrünü müəyyən edir.

“Allahın hökmləri Onun xalqını əzməyə və məhv etməyə çalışanların üzərinə gələcək. Onun pislərlə bağlı uzunmüddətli səbr və təmkin göstərməsi insanları günahda cəsarətləndirir, lakin onların cəzası, nə qədər gecikdirilmiş olsa da, yenə də qəti və dəhşətlidir. ‘Rəbb Perasim dağında olduğu kimi qalxacaq, Gibeon vadisində olduğu kimi qəzəblənəcək ki, Öz işini, qəribə işini yerinə yetirsin və Öz əməlini, qəribə əməlini icra etsin.’ Yeşaya 28:21. Mərhəmətli Allahımız üçün cəza vermək qəribə bir əməldir. ‘Varlığımıza and olsun, deyir Xudavənd Rəbb, mən pislərin ölümündən zövq almıram.’ Yezekel 33:11. Rəbb ‘rəhmli və lütfkar, qəzəbdə gecikən, yaxşılıq və həqiqətdə bol olan, ... təqsiri, üsyanı və günahı bağışlayan’dır. Bununla belə, O, ‘təqsirkarı əsla cəzasız qoymayacaqdır.’ ‘Rəbb qəzəblənməyə gecikəndir, qüdrəti böyükdür və pisləri əsla təmizə çıxarmayacaqdır.’ Çıxış 34:6, 7; Nahum 1:3. O, salehlikdə dəhşətli işlərlə tapdanmış qanununun hakimiyyətini doğruldacaq. Qanun pozucusunu gözləyən qarşılığın şiddəti, Rəbbin ədaləti icra etməyə tərəddüd göstərməsindən anlaşılır. Onun uzun

müddət səbir göstərdiyi və Allahın hesabında təqsir ölçüsünü doldurmayınca vurmayacağı millət sonda mərhəmətlə qarışdırılmamış qəzəb camını içəcəkdir.”

“Məsih məbəddə Öz vəsatət xidmətini dayandırdıqda, vəhşiyə və onun surətinə səcdə edənlərin və onun nişanəsini qəbul edənlərin üzərinə xəbərdarlıq olunmuş, qatışıqsız qəzəb töküləcəkdir (Vəhy 14:9, 10). Allah İsraili azad etməyə hazırlaşarkən Misirin üzərinə gələn bəlalar, Allahın xalqının son qurtuluşundan az əvvəl dünyanın üzərinə enəcək daha dəhşətli və daha geniş hökmlərə xarakter etibarilə bənzəyirdi. Vəhy yazıçısı o müdhiş müsibətləri təsvir edərək deyir: «Vəhşinin nişanəsini daşıyan və onun surətinə səcdə edən adamların üzərinə pis və ağır yara düşdü». Dəniz «ölü adamın qanı kimi oldu və dənizdə olan hər bir canlı məhv oldu». Habelə «çaylar və su bulaqları ... qana çevrildi». Bu cəzalar nə qədər dəhşətli olsa da, Allahın ədaləti tamamilə bəraət qazanmış olur. Allahın mələyi bəyan edir: «Sən ədalətli sən, ey Rəbb, ... çünki belə hökm etdin. Çünki onlar müqəddəslərin və peyğəmbərlərin qanını tökdülər, Sən də onlara içmək üçün qan verdin; çünki onlar buna layiqdirlər». Vəhy 16:2–6. Allahın xalqını ölümə məhkum etməklə, sanki onların qanını öz əlləri ilə tökmüşlər kimi, həqiqətən də onların qanının günahını öz üzərlərinə götürmüş oldular. Eyni qaydada Məsih Öz dövrünün yəhudilərini Habilin günlərindən bəri tökülmüş bütün müqəddəs insanların qanında təqsirli elan etdi; çünki onlar da eyni ruha sahib idilər və peyğəmbərlərin bu qatilləri ilə eyni işi görməyə çalışırdılar.”

Ardınca gələn bəla zamanı günəşə “insanları odla yandırmaq” səlahiyyəti verilir. “Və insanlar böyük hərarətlə yandırıldılar.” 8-ci və 9-cu ayələr. Peyğəmbərlər bu dəhşətli vaxtda yer üzünün vəziyyətini belə təsvir edirlər: “Torpaq yas tutur; ... çünki çölün məhsulu məhv olmuşdur.... Çöldəki bütün ağaclar qurumuşdur; çünki insan oğullarından sevinc quruyub getmişdir.” “Toxumlar kəsəklərinin altında çürümüşdür, anbarlar viran qalmışdır.... Heyvanlar necə inildəyir! Mal-qara sürüləri çaşqınlıq içindədir, çünki onların otlağı yoxdur.... Suların çayları qurumuşdur, və od çölün otlaqlarını yeyib qurtarmışdır.” “O gündə məbədin nəğmələri ah-naləyə çevriləcək, Xudavənd Rəbb belə deyir: hər yerdə çoxlu meyitlər olacaq; onları sükut içində kənara atacaqlar.” Yoel 1:10–12, 17–20; Amos 8:3.

“Bu bəlalar ümumbəşəri deyil, əks təqdirdə yer üzünün sakinləri tamamilə məhv edilərdilər. Bununla belə, onlar fani insanların indiyədək tanıdığı ən dəhşətli cəzalar olacaq. Sınaq müddəti başa çatmazdan əvvəl insanlar üzərinə gələn bütün hökmlər mərhəmətlə qarışmışdır. Məsihin yalvaran qanı günahkarı öz təqsirinin tam ölçüsünü almaqdan qoruyub; lakin son hökmdə qəzəb mərhəmətlə qarışdırılmadan tökülür.

“O gün çoxluqlar uzun müddət nifrətlə rədd etdikləri Allahın mərhəmətinin sığınacağını arzulayacaqlar. ‘Budur, günlər gəlir, Xudavənd Rəbb bəyan edir ki, ölkəyə qıtlıq göndərəcəyəm; çörək qıtlığı yox, suya susuzluq yox, Rəbbin sözlərini eşitmək qıtlığı. Onlar dənizdən dənizə, şimaldan şərqə qədər sərgərdan gəzəcək, Rəbbin sözünü axtarmaq üçün ora-bura qaçaçaqlar, lakin onu tapmayacaqlar.’ Amos 8:11, 12.” Böyük Mübarizə, 627–629.

Əvvəlki parçadan belə deyilirdi: “Allahın səbirlə dözdüyü və Öz hesabında təqsirinin ölçüsünü doldurana qədər vurmayacağı millət, nəhayət, mərhəmətsiz qəzəb camını içəcəkdir.” O, həmin paraqrafda həmçinin belə yazmışdır: “Allah İsraili xilas etməyə hazırlaşarkən Misirin üzərinə gələn bəlalar, Allahın xalqının son qurtuluşundan dərhal əvvəl dünyanın üzərinə enəcək daha dəhşətli və

daha geniş miqyaslı hökmlərlə xarakter etibarilə oxşar idi.” “Təqsirin ölçüsünü” dolduran millət (Birləşmiş Ştatlar) Misirdəki on bəlaya bənzər bəlalara məruz qalacaqdır.

Misirin bəlaları iki dövrə bölünmüşdü. İlk üç bəla hamının üzərinə gəldi, lakin son yeddi bəla yalnız misirlilərin üzərinə gəldi.

Və o gün xalqımın yaşadığı Qoşen diyarını ayıracağam ki, orada milçək sürüləri olmasın; ta ki sən yer üzünün ortasında Rəbb Mənim olduğumu biləsən. Çıxış 8:22.

Misirdə ilk üç bəla hər yerə gəldi, lakin İbranilərin yaşadığı Qoşen Misirin son yeddi bəlasını almadı. Birləşmiş Ştatlar, bazar günü qanunu zamanı təqsir kasasını dolduran millətdir. Həmin məqamda milli dönüklüyün ardınca milli məhvolma gəlir, lakin milli məhvolmanı doğuran hökmlər Mixail ayağa qalxıb sınaq müddəti bütün bəşəriyyət üçün bağlanana qədər mərhəmətlə qarışmış olur. Birləşmiş Ştatlarda bazar günü qanunu zamanı indi Şənbə saxlayan olduqlarını etiraf edənlərin əksəriyyəti mövcud hakimiyyətlər qarşısında baş əyəcək və vəhşinin nişanını qəbul edəcək. O zaman bazar günü qanunu məsələsi Adventizmdən kənarda olmuş olanlar üçün ruhani sınağa çevrilir. Birləşmiş Ştatlarda bazar günü qanunundan Mixail ayağa qalxana qədər olan dövr on birinci saat işçilərinin böyük toplanışdır, lakin qapı artıq bazar günü qanunundan əvvəl yeddinci gün Şənbəsinin işığına görə məsul sayılanların üzərinə bağlanmışdır.

“Günlər keçdikcə get-gedə daha aydın olur ki, Allahın hökmləri dünyadadır. O, odla, daşqınla və zəlzələ ilə bu yer üzünün sakinlərini Öz yaxın gəlişi barədə xəbərdar edir. Vaxt yaxınlaşır ki, dünya tarixində böyük böhran baş vermiş olacaq, Allahın idarəçiliyindəki hər bir hərəkət son dərəcə böyük maraq və ifadəolunmaz təşvişlə izlənəcək. Allahın hökmləri bir-birinin ardınca sürətlə gələcək — od, daşqın və zəlzələ, müharibə və qan tökülməsi ilə.”

“Ah, kaş ki, xalq öz ziyarət olunma vaxtını biləydi! Hələ bu zaman üçün sınaqdan keçirən həqiqəti eşitməmiş çoxları var. Allahın Ruhunun mübarizə apardığı çoxları var. Allahın məhvedici hökmlərinin vaxtı həqiqətin nə olduğunu öyrənmək imkanı olmamış kəslər üçün mərhəmət vaxtıdır. Rəbb onlara şəfqətlə nəzər salacaq. Onun mərhəmət dolu ürəyi rıqqətə gəlir; Onun əli hələ də xilas etmək üçün uzadılmışdır, halbuki içəri girmək istəməyənlər üçün qapı bağlanır.

“Allahın mərhəməti Onun uzunmüddətli səbir və təhəmmülündə görünür. O, Öz hökmlərini saxlayır, xəbərdarlıq xəbəri hamıya çatdırılana qədər gözləyir. Ah, əgər xalqımız dünyaya son mərhəmət xəbərini vermək üçün üzərlərində dayanan məsuliyyəti lazım olduğu kimi hiss etsəydi, necə də möhtəşəm bir iş görülərdi!” Testimonies, cild 9, 97.

Əvvəlki parçadə o, “Allahın məhvedici hökmlərinin vaxtı, həqiqətin nə olduğunu öyrənmək imkanı olmamış olanlar üçün mərhəmət vaxtıdır” deyə bildirmişdi. Növbəti parçadə isə həmin zaman dövrünə “sıxıntı vaxtı” kimi istinad edir.

“Mən gördüm ki, müqəddəs Şənbə var və olacaq da, Allahın həqiqi İsraili ilə imansızlar arasında ayırıcı səddir; və Şənbə Allahın əziz, intizarda olan müqəddəslərinin qəlblərini birləşdirən böyük məsələdir. Əgər kimsə iman edib Şənbəni saxlayar, onunla bağlı olan bərəkəti qəbul edər, sonra isə ondan əl çəkib müqəddəs əmri pozarsa, yuxarı göylərdə hökmranlıq edən bir Allahın mövcudluğu nə qədər qəti idisə, onlar da Müqəddəs Şəhərin

qapılarını öz üzlərinə bir o qədər qəti şəkildə bağlamış olarlar. Mən gördüm ki, Allahın elə övladları vardı ki, Şənbəni nə görür, nə də saxlayırdılar. Onlar bu barədəki nuru rədd etməmişdilər. Və sıxıntı vaxtının başlanğıcında, biz irəli çıxıb Şənbəni daha dolğun şəkildə bəyan etdikcə Müqəddəs Ruhla dolduq. Bu, kilsəni və zahirən Adventist olanları qəzəbləndirdi, çünki onlar Şənbə həqiqətini təkzib edə bilmirdilər. Və bu zaman Allahın seçilmişlərinin hamısı aydın şəkildə gördülər ki, həqiqət bizdədir; onlar çıxıb gəldilər və bizimlə birlikdə təqiblərə dözdülər.” A Word to the Little Flock, 18, 19.

Bir qədər dəyişdirilmiş olsa da, indicə sitat gətirilmiş həmin keçid Early Writings kitabında da yer alır. Həmin kitabda o, “əziyyət vaxtı” barədə ifadəsinə dair şərh də əlavə edir. A Word to the Little Flock, 22 oktyabr 1844-cü il Böyük Məyusluğundan sonra məyusluğa uğramış sadıq Millerçilərin ilk nəşri idi və onilliklər sonra redaktorlar həmin broşüradan bəzi hissələri Early Writings kitabına daxil edərkən, istinad edilən “əziyyət vaxtı”nın son yeddi bəla olmadığını aydınlaşdırdılar; çünki son yeddi bəla töküldükdə, hökmlərlə qarışmış heç bir mərhəmət qalmır.

“1. 33-cü səhifədə aşağıdakılar verilir: ‘Mən gördüm ki, müqəddəs Şənbə günüdür və Allahın həqiqi İsraili ilə imansızlar arasında ayırıcı divar olacaqdır; və Şənbə Allahın əziz, intizar içində olan müqəddəslərinin qəlblərini birləşdirəcək böyük məsələdir. Mən gördüm ki, Allahın Şənbəni görməyən və ona riayət etməyən övladları vardır. Onlar bu barədə olan nuru rədd etməmişlər. Və sıxıntı dövrünün başlanğıcında, biz irəli çıxıb Şənbəni daha dolğun şəkildə bəyan edərkən Müqəddəs Ruhla dolduq.’”

“Bu görüntü 1847-ci ildə verilmişdi; o vaxt Şənbəyə riayət edən Advent qardaşlarının sayı çox az idi və bunların da yalnız az bir qismi onun tutulmasının Allahın xalqı ilə imansızlar arasında sərhəd çəkmək üçün kifayət qədər mühüm olduğunu düşünürdü. İndi isə həmin görüntünün yerinə yetməsi görünməyə başlayır. Burada qeyd edilən ‘o məşəqqət vaxtının başlanğıcı’ bələlərin tökülməyə başlayacağı vaxta deyil, onların tökülməsindən bir qədər əvvəlki qısa dövrə aiddir; həmin vaxt Məsih müqəddəs məkanda olur. O zaman, xilas işi başa çatmaq üzrə ikən, yer üzünə məşəqqət gələcək və millətlər qəzəblənəcək, lakin üçüncü mələyin işinə mane olmamaları üçün cilovlanıb saxlanılacaqlar. Həmin vaxt ‘son yağış’, yaxud Rəbbin hüsurundan gələn tərəvətləndirmə gələcək ki, üçüncü mələyin uca səsə xəbərini qüvvət versin və müqəddəsləri son yeddi bələnin töküləcəyi dövrdə möhkəm durmağa hazırlasın.” Early Writings, 85.

Amerika Birləşmiş Ştatlarında bazar günü qanunu zamanı milli dönüklüyün ardınca milli məhvolma gələcək. Həmin bazar günü qanunu zamanı Amerika Birləşmiş Ştatlarında Adventizm iki sinfə bölünəcək: birisi vəhşi heyvanın nişanını qəbul edəcək, digəri isə Allahın möhürünü. Amerika Birləşmiş Ştatlarının milli məhvolması Misirin ilk üç bələsi ilə təmsil olunur. Həmin hökmlər insanın sınaq müddətinin sonunadək davam edir, sonra isə mərhəmətlə qarışmamış son yeddi bəla tökülür.

Mənim vurğulamaq istədiyim məsələ Misirin peyğəmbərlik tarixindən daha az, Ellen White-ın Misiri bütün dünyanı vəhşi heyvanın nişanını qəbul etməyə məcbur edən millətin rəmzi kimi müəyyən etməsi ilə daha çox bağlıdır; çünki o, bununla başlanğıcdan istifadə edərək sonu təsvir edir ki, bu da İsanın Alfa və Omeqa kimi peyğəmbərlik imzasıdır. Çıxış hekayəsində Rəbb qədim

İsrailə əhdə daxil olarkən Özünü yeni bir adla təqdim edir.

Sonra Rəbb Musaya dedi: “İndi Mənim Firona nə edəcəyimi görəcəksən; çünki o, qüdrətli bir əllə onları buraxacaq və qüdrətli bir əllə onları öz torpağından qovacaq.”

Və Allah Musaya söylədi və ona dedi: Mən Rəbbəm; və Mən İbrahimə, İshaqa və Yaquba Qadir Allah adı ilə göründüm, lakin YEHOVA adıyla Özümü onlara tanıtmadım.

Mən də onlarla Öz əhdimi möhkəmləndirdim ki, onlara Kənan torpağını, onların qərib olduqları qərbət diyarını verim. Mən həmçinin israililərin iniltisini eşitdim; misirlilər onları əsarət altında saxlayırlar; və Mən Öz əhdimi xatırladım. Buna görə də İsrail övladlarına de: Mən Rəbbəm; sizi misirlilərin yükləri altından çıxaracağam, sizi onların əsarətindən qurtaracağam, uzadılmış qol və böyük hökmlərlə sizi xilas edəcəyəm. Sizi Özümə xalq götürəcəyəm və sizə Allah olacağam; və biləcəksiniz ki, sizi misirlilərin yükləri altından çıxaran Allahınız Rəbb Mənəm. Sizi o torpağa gətirəcəyəm ki, onu İbrahimə, İshaqa və Yaquba verməyə and içmişdim; və onu sizə irs olaraq verəcəyəm: Mən Rəbbəm.

Musa İsrail övladlarına belə dedi; lakin onlar qəlb sıxıntısına və ağır kələliyə görə Musaya qulaq asmadılar. Çıxış 6:1–9.

Burada Rəbb Musanı, Yaqub, İshaq və İbrahim kimi, Öz əhdinin nümayəndəsi olaraq tanıdır. Musanın tarixinədək JEHOVA adı İbrahimə və onun nəslinə məlum deyildi və ibranlıların Misir əsarətindən qurtarılmalı olduqları, İbrahimin əhdinin yenilənməsi tarixində Rəbb Öz xarakterinin yeni bir vəhyini təqdim edir, çünki ad peyğəmbərlik baxımından xarakteri təmsil edir. Abram Rəblə əhdə daxil olduqda, Rəbb onun adını İbrahim olaraq dəyişdirdi. Misir əsarəti haqqında peyğəmbərliyin başlanğıcında əhdin insani nümayəndəsinin adı dəyişdirildi və həmin peyğəmbərliyin sonunda Allah Özünə yeni bir ad təqdim etdi.

Abram on beşinci fəsildə əhdə daxil oldu və orada dörd yüz illik Misir əsarətinin peyğəmbərliyi bəyan edildi. On yeddinci fəsildə Abrama sünnət ayini verildi və onunla Saranın adları dəyişdirildi.

Dörd yüz il sonra Musa, İbrahimin dörd yüz illik peyğəmbərliyini yerinə yetirmək üçün qaldırıldı. İbrahim, İshaq, Yaqub və Musa, axır günlərdə Rəbbə əhdə daxil olan yüz qırx dörd minin hamısını təmsil edirlər.

“Bu yer üzünün tarixinin son günlərində, Allahın əmrlərini yerinə yetirən xalqı ilə olan əhdi yenilənməlidir.” Review and Herald, 26 fevral 1914.

Vəhşi heyvanın nişanını qəbul edən şənbə tutanlarla Allahın möhürünü alan şənbə tutanların ayrılması bazar günü qanunu zamanı həyata keçirilir. Bu ayrılıq on bakirə məsəli ilə təmsil olunur.

“Matta 25-dəki on bakirə haqqında məsəlin də Advent xalqının təcrübəsini təsvir edir.” The Great Controversy, 393.

“Məni tez-tez on qız haqqında olan məsələ yönəldirlər; onlardan beşi müdrik, beşi isə ağılsız idi. Bu məsələ ən xırda təfərrüatınadək yerinə yetirilmişdir və yetiriləcəkdir, çünki o, məhz bu zamana xüsusi tətbiqə malikdir və üçüncü mələyin xəbəri kimi, yerinə yetirilmişdir və zamanın sonunadək indiki həqiqət olaraq qalmaqda davam edəcəkdir.” Review and Herald, 19 avqust

1890.

Məsəl 22 oktyabr 1844-cü ildə, Millerçi tarixinin müdrik və ağılsız bakirələri ayrıldığı zaman yerinə yetdi. Adventizmin başlanğıcı Adventizmin sonunu təmsil edir və sondakı ayrılıq on bakirə məsələsinin bir yerinə yetməsidir; sondakı ayrılıq bazar günü qanunu vasitəsilə meydana gətirilir.

“Yenə də bu məsələlər öyrədir ki, mühakimədən sonra artıq heç bir sınaq müddəti olmayacaq. Müjdənin işi tamamlandıqda, dərhal yaxşı ilə pis arasında ayrılıq baş verir və hər bir qrupun taleyi əbədi olaraq müəyyən edilir.” Məsihin Məsəllərdən Dərsləri, 123.

On qız haqqında məsələdə göstərilir ki, Birləşmiş Ştatlarda bazar günü qanunu zamanı Allahın möhürünü alanlar adventizmin müdrik qızları, vəhşinin damğasını alanlar isə adventizmin ağılsız qızlarıdır. Ağılsız qızlar həmçinin Laodikiyalılar kimi də təsvir olunurlar.

“Axmaq bakirələr tərəfindən təmsil olunan Kilsənin vəziyyəti, həmçinin Laodikiya vəziyyəti kimi də təsvir olunur.” Review and Herald, 19 avqust 1890.

Axır zamanlarda, Allah Öz əhdini əmrlərinə riayət edən xalq ilə yenilədikdə, Musanın zamanında əhdi yenilədiyi zaman etdiyi kimi, Allah Özünün yeni bir adını aşkar edəcəkdir. Ağılsız bakirələrin vəziyyəti ondadır ki, onların yağı yoxdur, Laodikeyalıların vəziyyəti isə ondadır ki, onlar yağlarının olmadığını görmək üçün həddindən artıq kordurlar. Aydın ki, əgər ağılsız bakirələr Laodikeyalılardırsa, onda müdrik bakirələr Filadelfiyalılardır.

Filadelfiyadakı kilsənin mələyinə yaz: Müqəddəs olan, Həqiqi olan, Davudun açarına malik olan, açan və heç kəsə bağlaya bilmədiyi, bağlayan və heç kəsə açma bilmədiyi belə deyir: Sənin əməllərini bilirəm; budur, önünə açıq bir qapı qoymuşam və heç kəs onu bağlaya bilməz; çünki sənin az qüdrətin var idi, lakin sözümlü qorudun və adımları inkar etmədin.

Budur, özlərini Yəhudi adlandıran, amma olmayan, əksinə yalan söyləyən Şeytanın sınaqoqundan olanları gətirib ayaqlarının önündə səcdə etdirdəcəyəm və səni sevdiyimi onlara bildirəcəyəm. Səbrim haqqında olan kəlamı qoruduğuna görə, yer üzündə yaşayanları sınaq üçün bütün dünyanın üzərinə gələcək sınaq saatından Mən də səni qoruyacağam.

Budur, Mən tezliklə gəlirəm; səndə olanı möhkəm saxla ki, heç kəs sənin tacını almasın. Qalib gələni Öz Allahımın məbəbində bir sütun edəcəyəm və o, bir daha çölə çıxmayacaq; onun üzərinə Öz Allahımın adını, Allahımdan göydən enən yeni Yerusəlim olan Öz Allahımın şəhərinin adını və Öz yeni adımları yazacağam. Qulağı olan, Ruhun cəmiyyətlərə nə dediyini eşitsin. Vəhy 3:7–13.

Filadelfiyalıları yüz qırx dörd mini təmsil edir və onlara vəd olunur ki, Allah Öz yeni adını onların üzərinə yazacaq. Rəbb yüz qırx dörd minlə əhdə daxil olduqda, O, Özünün yeni bir adını təqdim edəcək. İbrahimə Rəbb tərəfindən deyilmişdi ki, O, Qadir Allahdır.

Abram doxsan doqquz yaşında olanda Rəbb Abrama göründü və ona dedi: Mən Qadir Allaham; Mənim önümdə yerit və kamil ol. Mən Öz əhdimi Mənimlə sənin arasında bərqərar edəcəyəm və səni olduqca çoxaldacağam. Abram üzüstə yerə qapandı; Allah onunla danışdı dedi: Mənə gəlinə, bax, Mənim əhdim səninlədir və sən çoxlu millətlərin atası olacaqsan. Artıq sənin adın Abram çağırılmayacaq, lakin adın İbrahim olacaq; çünki Mən səni çoxlu

millətlərin atası etmişəm. Yaradılış 17:1–5.

Rəbb İbrahimin dövründə seçilmiş bir xalqla ilk dəfə əhd bağladıqda, Özünü Qadir Allah kimi tanıtdı. Musanın dövründə Öz əhd münasibətini daha da irəli apardıqda, ilk dəfə Özünü YEHOVA kimi tanıtdı. İsa çoxları ilə əhdi bir həftə üçün təsdiq etməyə gəldikdə, Allahın Əhdi-Ətiqədə yalnız bir dəfə ifadə edilmiş və bu da bir babilli tərəfindən səsləndirilmiş yeni bir adını tanıtdı.

O zaman padşah Navuxodonosor heyrətə gəldi, tələsik ayağa qalxdı, danışib öz müşavirlərinə dedi: “Biz alovun içində bağlı halda üç adam atmadıq mı?” Onlar cavab verib padşaha dedilər: “Doğrudur, ey padşah.” O cavab verib dedi: “Budur, mən dörd adamın açıq halda alovun içində gəzdirdiyini görürəm və onlara heç bir zərər dəyməyib; dördüncüsünün surəti isə Allahın Oğluna bənzəyir.” Daniel 3:24, 25.

Daniel kitabının üçüncü fəslinin Amerika Birləşmiş Ştatlarında bazar günü qanununu göstərdiyini müəyyən etmək çox asandır. Danielin üçüncü fəslində Şadrak, Meşak və Abedneqo yüz qırx dörd mini təmsil edirlər. Yüz qırx dörd min əhdi son dəfə yeniləyənlərdir. Danielin üçüncü fəslində biz bazar günü qanununun və son yağış tarixinin peyğəmbərlik təsvirini görürük. Məsih Öz üç layiqli bəndəsi ilə birlikdə təqib odlarının içində idi və olacaqdır; onlar təkcə yüz qırx dörd mini deyil, həm də üç mələyin xəbərlərini təmsil edirlər. Bazar günü qanunu böhranını simvolizə edən odun içində O, Öz adlarından biri ilə tanındılır və bu, Məsih Allahın Oğlu kimi gəlib çatana qədər tarixdə ortaya qoyulmayacaq bir ad idi. Üçüncü fəslin təsvirində biz dünyanın sonunda əhdi yeniləyənlərin son böhran zamanı Məsihlə qarşılıqlı əlaqədə olduqlarını görürük və Onun heç kimin bilmədiyi bir adı var idi.

Misirdən qurtuluşun Birləşmiş Ştatlarda bazar qanununu təmsil etməsi barədə mülahizəmizdən həddən artıq uzaqlaşmazdan əvvəl, özümüzə xatırlatmalıyıq ki, Misirdə on bələdan birincisi başlamazdan əvvəl həqiqi Şənbə təşviqatı var idi.

Firon dedi: “Budur, ölkənin xalqı indi çoxdur, siz isə onları öz ağır işlərindən dincəldirsiniz.” Firon elə həmin gün xalqın iş nəzarətçilərinə və onların başçılarına əmr edib dedi: “Daha əvvəlki kimi kərpic düzəltmək üçün xalqa saman verməyəcəksiniz; qoy özləri gedib özlərinə saman tolasınlar. Əvvəl düzəltdikləri kərpic sayını da onların üzərinə qoyacaqsınız; ondan heç nə əskilməyəcəksiniz. Çünki onlar tənbəldirlər; buna görə də fəryad edib deyirlər: ‘Gedək, Allahımıza qurban kəsək.’ Qoy adamların üzərinə daha çox iş yüklənsin ki, onun içində zəhmət çəksinlər və boş sözlərə etina etməsinlər.” Xalqın iş nəzarətçiləri və onların başçıları çıxıb xalqa dedilər: “Firona görə belədir: ‘Mən sizə saman verməyəcəyəm. Gedin, samanı harada tapa bilərsiniz, özünüz götürün; ancaq işinizdən heç nə əskildilməyəcək.’” Beləcə xalq saman əvəzinə küləş toplamaq üçün bütün Misir diyarına səpələndi. İş nəzarətçiləri onları tələsdirib deyirdilər: “İşinizi, gündəlik tapşırığınızı, saman olanda olduğu kimi, yerinə yetirin.” Fironun iş nəzarətçilərinin onların üzərinə qoyduğu İsrail övladlarının başçıları döyülür və onlardan soruşulurdu: “Nə üçün nə dünən, nə də bu gün, əvvəlki kimi, kərpic hazırlamaq üçün tapşırığınızı yerinə yetirməmişsiniz?” Onda İsrail övladlarının başçıları gəlib Firona fəryad edərək dedilər: “Nə üçün qullarınla belə rəftar edirsən? Qullarına saman verilmir, amma bizə deyirlər: ‘Kərpic düzəldin.’ Budur, sən qulların döyülür; təqsir isə sən öz xalqındadır.” Amma o dedi: “Siz tənbəlsiniz, tənbəlsiniz; buna görə də deyirsiniz: ‘Gedək, Rəbbə qurban

təqdim edək.' İndi isə gedin və işləyin; çünki sizə saman verilməyəcək, yenə də müəyyən olunmuş kərpic sayını təhvil verəcəksiniz.” İsrail övladlarının başçıları özlərinin pis vəziyyətdə olduqlarını gördülər; çünki onlara deyilmişdi: “Gündəlik kərpic sayınızdan heç nə əskiltməyəcəksiniz.” Çıxış 5:5–19.

Bazar qanunundan əvvəl, Misir bəlalalarına aparan dövrdə olduğu kimi, yeddinci gün Şənbəsini saxlayanlara qarşı getdikcə artan təhrik olacaq. Bütün bəlalara səbəb olan şəxs kimi həm misirlilər, həm də ibrənilər tərəfindən tanınan Musa idi; eynilə Axabın İlyası ittiham etdiyi kimi.

Və belə oldu ki, Axav İlyası görəndə ona dedi: “İsraili bəlaya salan sənmişən?” O cavab verdi: “İsraili bəlaya salan mən olmamışam; əksinə, sən və atanın evi, çünki siz Rəbbin əmrlərini tərk etmisiniz və sən Baallara uymusan.” 1 Padşahlar 18:17, 18.

Musənin hekayəsi Bazar qanunu tarixini təsvir edir və İlyasın hekayəsi də Bazar qanunu tarixini təsvir edir. Birlikdə də, ayrı-ayrılıqda da Musə və İlyas rəmzlərdir. Məsihin Dəyişilməsi zamanı onlar birlikdə ölməyən yüz qırx dörd min nəfəri və Rəbdə ölənləri təmsil edirdilər. Musə dirildilmişdi, İlyas isə heç vaxt ölməmişdi. Onlar həmçinin Vəhy on birinci fəsildə xalqın əzabverənləri olan iki peyğəmbərdirlər. Rəmzlər kimi Musə və İlyas vasitəsilə çoxlu həqiqət təmsil olunur və ümid edirik ki, buna sonra toxunacağıq.

Budur, Rəbbin böyük və dəhşətli günü gəlməzdən əvvəl Mən sizə peyğəmbər İlyası göndərəcəyəm; və o, ataların ürəyini övladlara, övladların ürəyini isə atalarına döndərəcək; ta ki Mən gəlib yeri lənətlə vurmayım. Malaki 4:5, 6.

Bəşər üçün möhlət başa çatmazdan az əvvəl “peyğəmbər İlyas” ataların ürəyini övladlara, övladların ürəyini isə atalarına döndərən xüsusi bir xəbərlə zühur etməlidir. Bütün peyğəmbərlər dünyanın sonu haqqında şəhadət edirlər və onların hamısı bir-biri ilə həmfikirdir.

Peyğəmbərlərin ruhları peyğəmbərlərə tabedir. Çünki Allah qarışıqlığın deyil, sülhün müəllifidir; müqəddəslərin bütün cəmiyyətlərində olduğu kimi. 1 Korinfilərə 14:32, 33.

İlyasın xəbəri Rəbbin böyük və dəhşətli günündən dərhal əvvəl gəlir; buna görə də, o, Vəhy kitabında “İsa Məsihin Vəhyi” kimi təqdim olunan elə həmin xüsusi xəbərin özüdür. “Vaxt yaxındır” olduqda, İlyasın xüsusi xəbəri Allahın “qullarına tezliklə baş verməli olan şeyləri” göstərir.

İsa Məsihin vəhyi; bunu Allah Ona verdi ki, tezliklə baş verməli olan şeyləri Öz qullarına göstərsin; O da bunu Öz mələyi vasitəsilə göndərüb qulu Yəhyaya bildirdi. Yəhya Allahın kəlamına, İsa Məsihin şəhadətinə və gördüyü bütün şeylərə şəhadət etdi. Bu peyğəmbərliyin sözlərini oxuyan nə bəxtiyardır, onları eşidənlər və orada yazılanlara əməl edənlər də nə bəxtiyardır; çünki vaxt yaxındır. Vəhy 1:1–3.

Diqqət yetirin ki, Malaki İlyasdan bir rəmz kimi istifadə etdikdə, əmrlərə riayət edilməsinə birbaşa istinad da daxil edir.

Qulum Musa qulumun qanununu xatırlayın; onu Xorevdə bütün İsrail üçün ona fərmanlar və hökmlərlə birlikdə əmr etdim. Budur, Rəbbin böyük və dəhşətli günü gəlməzdən əvvəl Mən

sizə peyğəmbər İlyası göndərəcəyəm; o, ataların ürəyini övladlara, övladların ürəyini isə atalarına döndərəcək ki, gəlib yeri lənətlə vurmayım. Malaki 4:4–6.

Bu üç ayə Əhdi-Ətiqin son ayələridir və Əhdi-Ətiqin son vədini, habelə On Əmrin qorunub saxlanılmasına verilən vurğunu ehtiva edir. Vəhy kitabında yeddi “xeyir-dua” vardır və sonuncusu On Əmri qoruyub saxlayanlar üzərinə olan xeyir-duadır.

Mən Alfa və Omeqayam, başlanğıc və son, birinci və axırıncıyam. Onun əmrlərini yerinə yetirənlər nə bəxtiyardır! Çünki həyat ağacına ixtiyarları olsun və darvazalardan keçərək şəhərə daxil olsunlar. Vəhy 22:13, 14.

Əhdi-Ətiqdəki son vəd bizə On Əmri “xatırlamağı” bildirir, lakin bunu etməklə “xatırla” əmrini özündə ehtiva edən həmin bir əmri xüsusilə vurğulayır.

Şənbə gününü xatırla ki, onu müqəddəs saxlayasan. Altı gün zəhmət çəkəcək və bütün işlərini görəcəksən; lakin yeddinci gün Allahın Rəbbi olan üçün Şənbədir; o gündə heç bir iş görməyəcəksən: nə sən, nə oğlun, nə qızın, nə kişi qulun, nə qadın qulun, nə mal-qaran, nə də darvazaların içində olan qəribin. Çünki Rəbb altı gündə göyləri və yeri, dənizi və onlarda olan hər şeyi yaratdı və yeddinci gün istirahət etdi; buna görə də Rəbb Şənbə gününə bərəkət verdi və onu müqəddəs etdi. Çıxış 20:8–11.

Həm Əhdi-Ətiqdə, həm də Əhdi-Cədidə verilən son vəd Allahın əmrlərini, xüsusilə də yeddinci günün Şənbəsini vurğulayır. Malaki “xatırlamağı” söyləyir, Yəhya isə bunu etdiyinizə görə mübarək olduğunuzu bildirir. Yeddinci günün Şənbəsi Allahın yaradılışını və Onun yaradıcı qüdrətini yad edir. Şənbə həmçinin yer üzünün tarixinin son günlərində mübahisə nöqtəsinə çevrilir. Yəhya Onun əmrlərini yerinə yetirənlərin üzərində olan “mübarəkliyi” qeyd edərkən, sadəcə olaraq İsanın — Alfa və Omeqanın, başlanğıc və sonun, birincinin və axırın — bəyan etdiyini yazıya alır. Buna görə də Əhdi-Cədidin son vədi Yeddinci günün Şənbəsi ilə, həmçinin sonu başlanğıc vasitəsilə müəyyən edən ilahilik sifəti ilə bağlıdır.

Başlanğıclar mənasını daşıyan Yaradılış kitabında qeyd olunan ilk həqiqət Yaradanı, yaradılışı və Şənbə gününə xüsusi vurğunu müəyyən edir. Hamısı birlikdə, sətir üstünə sətir, Əhdi-Ətiqin başlanğıcı və həm Əhdi-Ətiqin, həm də Əhdi-Cədidin sonu Allahı Yaradan kimi, On Əmri, Şənbə əmrini və İsanın başlanğıc və son olduğunu vurğulayır.

Əhdi-Ətiqin son vədində Malaki tərəfindən peyğəmbər İlyas bir rəmz kimi işlədilir və o, İzebel və Əhəblə qarşı-qarşıya gələn peyğəmbər idi. Vəhy kitabı İzebeldən papalığın rəmzi, on padşahdan isə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının rəmzi kimi istifadə edir. İlyasın Əhəb və İzebellə qarşıdurması, Birləşmiş Ştatlar tərəfindən gücləndirilən və papalıq tərəfindən yönəldilən Birləşmiş Millətlər Təşkilatı ilə yüz qırx dörd minin qarşıdurmasını təmsil edir. İsrailin on şimal qəbiləsinin padşahı kimi Əhəb on qəbilə üzərində hökm sürən hakimiyyət gücünü təmsil edirdi; beləliklə, o, Şənbə saxlayanların təqibini papalıq (İzebel) naminə həyata keçirməsi üçün Birləşmiş Ştatların (Əhəb) Birləşmiş Millətlər Təşkilatına (on qəbilə və ya Vəhy on yeddindəki on padşah) güc verməsini əvvəlcədən göstərirdi. Malaki Rəbbin böyük və qorxunc günündən əvvəl gələn bir xəbəri təmsil etmək üçün İlyasdan istifadə etdikdə, İlyas, üç il yarım boyunca İzebel tərəfindən təqib olunduğu kimi, müasir Roma (əjdaha, vəhşi heyvan və yalançı peyğəmbər) tərəfindən təqib olunanları təmsil

edir. Malaki 4:4-də “yada sal” sözündən istifadə etməklə Şənbəni vurğulamaq, Malakinin təsvir etdiyi peyğəmbərlik mənzərəsinə bazar günü qanunu böhranını da əlavə edir.

Əhdi-Ətiqin başlanğıcının Əhdi-Ətiqin sonu ilə, sonra isə Müqəddəs Kitabın başlanğıcının Müqəddəs Kitabın sonu ilə müqayisə edilməsi vasitəsilə çatdırılan həqiqətlərin nəzərdən keçirilməsinə daha çox şey əlavə olunmalıdır. Yaradılış kitabında biz Yaradıcıya, yaradılışa və yaradılışı anan Şənbəyə malikik. Malakidə isə Şənbə əmri insanın möhlət vaxtının başa çatmasına və yeddi son bəlaya gətirib çıxaran böhran məsələsi kimi müəyyən edilir; yaxud Malakinin onu adlandırdığı kimi, “Rəbbin böyük və dəhşətli günü”. İlyas məhv olmaqda olan bir dünyaya üçüncü mələyin xəbərini təqdim edən Allahın xalqını təmsil edir.

“Bu gün, İlyasın və Vəftizçi Yəhyanın ruhu və qüdrəti ilə, Allahın təyin etdiyi elçilər hökmə məhkum bir dünyanın diqqətini lütf möhlətinin son saatları və Məsih İsanın padşahların Padşahı və ağaların Rəbbi kimi zühuru ilə bağlı tezliklə baş verəcək təntənəli hadisələrə yönəldirlər.” Peyğəmbərlər və Padşahlar, 715, 716.

Müqəddəs Kitabın başlanğıcı, hansı ki Əhdi-Ətiqin də başlanğıcıdır, hər iki Əhdin sonundakı eyni hekayəni göstərir; lakin hər başlanğıcın və sonun vurğulamaq və xəbəyə töhfə vermək üçün öz həqiqəti vardır. Yaradılış kitabında diqqət Allahın fəaliyyətləri üzərində cəmlənir, Malakidə isə diqqət yaxınlaşan böhran barədə xəbərdarlıq edən ismaric üzərində cəmlənir. Vəhyin sonu Alfa və Omeqanı göstərir. Əhdi-Cədidin ilk kitabında biz aşağıdakıları oxuyuruq.

İsa Məsihin, Davud oğlu, İbrahim oğlunun nəsil kitabı.

İbrahim İshaqı doğdu; İshaq da Yaqubu doğdu; Yaqub isə Yəhudanı və onun qardaşlarını doğdu; Yəhuda Tamaradan Faresi və Zaranı doğdu; Fares Esromu doğdu; Esrom isə Aramı doğdu; Aram Aminadabı doğdu; Aminadab Naassonu doğdu; Naasson isə Salmonu doğdu; Salmon Raxabdan Boozu doğdu; Booz Rutdan Obedi doğdu; Obed isə Yesseyi doğdu; Yesse padşah Davudu doğdu; padşah Davud da Uriyanın arvadı olmuş qadından Süleymanı doğdu; Süleyman Roboamı doğdu; Roboam Abiyanı doğdu; Abiya isə Asanı doğdu; Asa Yoşafatı doğdu; Yoşafat Yoramı doğdu; Yoram isə Oziyanı doğdu; Oziya Yotamı doğdu; Yotam Axazı doğdu; Axaz isə Hizqiyanı doğdu; Hizqiya Mənaşşeni doğdu; Mənaşşe Amonu doğdu; Amon isə Yoşiyanı doğdu; Yoşiya Babilə sürgün edildikləri vaxt Yekonyanı və onun qardaşlarını doğdu. Babilə sürgün edildikdən sonra Yekonya Şealtieli doğdu; Şealtiel Zorobabili doğdu; Zorobabil Abiudu doğdu; Abiud Elyaqimi doğdu; Elyaqim isə Azoru doğdu; Azor Sadoku doğdu; Sadok Aximi doğdu; Axim isə Eliudu doğdu; Eliud Eleazarı doğdu; Eleazar Mattanı doğdu; Mattan isə Yaqubu doğdu; Yaqub Məryəmin əri Yusifi doğdu; Məsih adlanan İsa da ondan doğuldu.

Beləliklə, İbrahimdən Davuda qədər bütün nəsillər on dörd nəsildir; Davuddan Babilə sürgün edilənədək on dörd nəsildir; Babilə sürgün edilməkdən Məsihə qədər isə on dörd nəsildir.

İsa Məsihin doğuluşu isə belə oldu: Anası Məryəm Yusifə nişanlı ikən, onlar bir araya gəlməzdən əvvəl onun Müqəddəs Ruhdan hamilə olduğu məlum oldu. Onda əri Yusif saleh adam olduğundan və onu camaat qarşısında rüsvay etmək istəmədiyindən, onu gizlicə buraxmağı qərara aldı. Lakin o, bunları düşünərkən, budur, Rəbbin mələyi yuxuda ona

görünüb dedi: «Ey Davud oğlu Yusif, arvadın Məryəmi yanına almaqdan qorxma; çünki onda yaranmış olan Müqəddəs Ruhdandır.»

Və o, bir oğul doğacaq və sən Onun adını İSA qoyacaqsan; çünki O, Öz xalqını günahlarından xilas edəcəkdir. Bütün bunlar ona görə baş verdi ki, Rəbbin peyğəmbər vasitəsilə dediyi söz yerinə yetsin: “Budur, bakirə hamilə olacaq və bir oğul doğacaq, və Onun adını İmmanuel qoyacaqlar”; bunun tərcüməsi budur: Allah bizimlədir. Sonra Yusif yuxudan oyandıqda, Rəbbin mələyinin ona əmr etdiyi kimi etdi və zövcəsini yanına aldı. Və o, ilkdoğan oğlunu doğanadək onu tanımadı; və Onun adını İSA qoydu. Matta 1:1–25.

Əhdi-Cədidin başlanğıcı Əhdi-Ətiqin başlanğıcı və sonu, eləcə də Əhdi-Cədidin sonu ilə uyğunluq təşkil edir; çünki o, Allahın yaradıcı qüdrətini vurğulayır; zira Məsihin altı gün ərzində hər şeyi yaratmaq üçün işlətdiyi qüdrət, “öz xalqını onların günahlarından xilas etmək” üçün istifadə etdiyi qüdrətin eynidir. Mətnin Yeşayanın yazılarından sitat gətirərək bildirdiyi kimi, Emmanuel sözü “Allah bizimlədir” deməkdir. O, Öz ilahiliyini bizim bəşəriyyətimizlə birləşdirərək Öz xalqının daxilində məskən salır və bu, Onun Məryəmdə təcəssüm etdiyi zaman həyata keçirdiyi məhz həmin birləşmə idi.

“Allahın tələbinin ölçüsünə yalnız kamil itaətdən aşağı olmayan bir şey cavab verə bilər. O, Öz tələblərini qeyri-müəyyən qoymamışdır. O, insanı Özü ilə ahəngə gətirmək üçün zəruri olmayan heç nəyi əmr etməmişdir. Biz günahkarların diqqətini Onun xarakter idealına yönəltməli və onları Məsihə aparmalıyıq; yalnız Onun lütfü ilə bu ideala çatmaq mümkündür.

“Xilaskar bəşəriyyətin zəifliklərini Öz üzərinə götürdü və günahsız bir həyat yaşadı ki, insanlar insan təbiətinin zəifliyi üzündən qalib gələ bilməyəcəklərindən qorxmasınlar. Məsih bizi “ilahi təbiətin şərikləri” etmək üçün gəldi və Onun həyatı bəyan edir ki, ilahiliklə birləşmiş bəşəriyyət günah etmir.” Ministry of Healing, 180.

Əhdi-Cədidin başlanğıcı İsanın bizim bəşəri təbiətimizi harada, nə vaxt və nə üçün Öz üzərinə götürdüyünü göstərir. O bunu ona görə etdi ki, ilahi qüvvə ilə birləşmiş insani qüvvənin günah etmədiyini nümayiş etdirdi. Günah qanunun pozulmasıdır; Malaki isə deyir ki, biz onu “xatırlamalıyıq”. Yəhya bizə bildirir ki, qanunu saxlayanlar və buna görə də günah etməyənlər səmavi qapılardan daxil ola bilərlər. Matta göstərir ki, günahkar Məsihin qalib gəldiyi kimi, günah üzərində qələbə çala bilər. Məsih daxilimizdə olduqda (izzətin ümidi), kainatı yaratmış yaradıcı qüvvə daxilimizdə olur. Bu imkan Məsihin insan ailəsinə daxil olmağı seçməsi və əbədiyyətin qalan hissəsi boyunca təkcə Allahın Oğlu deyil, həm də Bəşər Oğlu olması ilə təmin edildi.

Bəşəriyyət üçün lütf müddəti başa çatmazdan dərhal əvvəl Vəhy kitabından Allahın xalqına həqiqətin xüsusi bir xəbəri açılır. Həmin xüsusi xəbər həm də Malakinin “İlyas xəbəri”dir; o, “Rəbbin dəhşətli günü”ndən dərhal əvvəl elan olunur.

Hər iki Əhdin başlanğıcında və Yeni Əhdin sonunda Allahın müəyyən xüsusiyyətlərinin bəyan edildiyini görürük. Yaradılış kitabında O, Xaliqdir, Vəhy kitabının sonunda isə O, Alfa və Omegadır. Yeni Əhdin başlanğıcında O, bəşər Oğlu olur. Köhnə Əhdin sonunda isə, ataların ürəklərini övladlara, övladların ürəklərini də atalara çevirmək kimi elan edəcəyi xəbəri həyata keçirmək üçün elçi İlyasın istifadə etdiyi prinsipi tapırıq.

İlyasın xəbərdarlıq ismarıcını təqdim etmək üçün tətbiq etdiyi peyğəmbərlik prinsipi, Vəhydə Yəhyaya etməsi əmr olunan şeyin məhz özüdür. İlyas “ataların ürəyini övladlara, övladların ürəyini də atalarına döndərəcək”, Yəhyaya isə o zaman mövcud olan şeyləri yazması buyuruldu və bunu etməklə o, eyni zamanda gələcək şeyləri də yazmış olacaqdı. Yəhya, alfa və omega prinsipinin peyğəmbərlik Kəlamında necə fəaliyyət göstərdiyini göstərmək üçün istifadə olundu və İlyas da öz ismarıcını həmin prinsip üzərində quracaqdır. Müqəddəs Kitabın başlanğıcı ilə sonunu müqayisə etdikdə, Əhdi-Ətiqi Əhdi-Cədidlə müqayisə etmiş oluruq. Ata öz övladının başlanğıcıdır, övlad isə atanın sonudur. Yüz qırx dörd minliklər İbrahimin övladlarının son nəslidir və Allahın İbrahimlə əhd bağladığı tarix, Allahın həmin əhdi yüz qırx dörd minliklərlə yenilədiyi tarixin timsalıdır.

Buna görə də bu, imandandır ki, lütfə olsun; ta ki, vəd bütün nəsil üçün möhkəm olsun; yalnız Qanuna bağlı olana deyil, həm də İbrahimin imanından olana; o ki, hamımızın atasıdır.
Romalıları 4:16.

İlyasın ismarıcı alfa və omega prinsipini təmsil edir; çünki atalar alfadır, övladlar isə omega. İlyasın ismarıcı ataların ürəklərini övladlara tərəf döndərəcəkdə. Məsih Yəhya Vəftizçini İlyas kimi tanıtdı, Ellen White isə Uilyam Milleri həm İlyas, həm də Yəhya Vəftizçi kimi tanıtdı. Bu təmsilçi kişilərin hamısının ismarıcı ataların ürəklərini övladlara və əksinə döndərmək kimi təqdim edilmişdir. Bu iş, ismarıcın insanların ürəklərini səmavi Atalarına tərəf döndərməkdəki təsirini təmsil edir, lakin bundan daha artıq məna daşıyır, çünki bu, həmin işin bir simvoludur. Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində simvolların birdən çox mənası olur və onlar kontekstə görə müəyyən edilməlidir.

“Vəftizçi Yəhyanı böyük edən nə idi? O, yəhudi xalqının müəllimləri tərəfindən təqdim edilən ənənələr yığınının qarşısında zəhnini bağladı və yuxarıdan gələn hikmətə açdı. Doğulmazdan əvvəl Müqəddəs Ruh Yəhya haqqında şəhadət etmişdi: “O, Rəbbin nəzərində böyük olacaq, şərab da, sərxoşedicici içki də içməyəcək; və Müqəddəs Ruhla dolu olacaq.... O, İsrail övladlarından bir çoxunu onların Allahı olan Rəbbə döndərəcək. O, İlyasın ruhu və qüdrəti ilə Onun önündə gedəcək ki, ataların ürəklərini övladlara, itaətsizləri isə salehlərin hikmətinə döndərsin; Rəbb üçün hazırlanmış bir xalq hazır etsin.” Luka 1:15–17.” Valideynlərə, Müəllimlərə və Tələbələrə Nəsihətlər, 445.

Bu xəbərdarlıq ismarıcı elə tərtib edilmişdir ki, eşitməyi seçənlər ürəklərini Səmavi Ataya yönəltsinlər; lakin xəbərdarlıq ismarıcını çatdırmaq üçün istifadə olunacaq əsas peyğəmbərlik prinsipi bundan ibarət olacaqdır ki, Məsih Alfa və Omegadır, birinci və axırıncıdır, başlanğıc və sonudur. İlyas ismarıcı Allahın peyğəmbərlik Kəlamının, İsa Məsihin Allahın Kəlamı olması baxımından təqdim edilməsinə əsaslanır və Müqəddəs Kitabı idarə edən qaydalar da Onun xarakterinin sifətləridir.

“Allahın qanunu Allahın Özünün müqəddəsliyi qədər müqəddəsdir. O, Onun iradəsinin vəhyidir, Onun xasiyyətinin surətidir, ilahi məhəbbət və hikmətin ifadəsidir. Yaradılışın ahəngi bütün varlıqların, canlı və cansız hər şeyin Yaradanın qanununa kamil uyğunluğundan asılıdır. Allah qanunlar müəyyən etmişdir ki, tək-cə canlı varlıqların deyil, təbiətdə baş verən bütün proseslərin də idarə olunması təmin edilsin. Hər şey sabit qanunlara tabedir və bu qanunlar

nəzərə alınmadan keçilə bilməz. Lakin təbiətdəki hər şey təbii qanunlarla idarə olunduğu halda, yer üzündə yaşayanların hamısı içində yalnız insan əxlaqi qanuna tabedir. Yaradılışın tacı olan insana Allah Öz tələblərini anlamaq, Öz qanununun ədalətini və xeyirxahlığını, habelə onun insan üzərindəki müqəddəs iddialarını dərk etmək qüdrəti vermişdir; və insandan sarsılmaz itaət tələb olunur.” Patriarchs and Prophets, 53.

Hər şey (bura Müqəddəs Kitab da daxildir, çünki Müqəddəs Kitab bir şeydir və əgər o bir şeydirsə, deməli hər şeyin bir hissəsidir) sabit qanunlar altındadır. Müqəddəs Kitabın onun düzgün təfsirini tənzimləyən sabit qanunları və ya qaydaları vardır. O qaydalardan biri budur ki, Müqəddəs Kitab bir şeyin sonunu onun başlanğıcı ilə eyniləşdirir. İsa Allahın Kəlamıdır və O, əvvəldir və axırdır; bu isə “sabit qanun”dur və Onun xarakterinin bir xüsusiyyətidir.

İlyas haqqında olan bu girişdən istifadə etdik ki, həm Əhdi-Ətiqin, həm də Əhdi-Cədidin başlanğıcı və sonu bir-biri ilə uyğunluq təşkil edir. Müqəddəs Kitabın sonu, hansı ki, Vəhy kitabının da sonudur, Vəhyin başlanğıcı ilə də uyğunluq təşkil edir. Eyni həqiqətlərə dair beş şahid vardır; bu, Allahın xasiyyətinin bir sifəti olan prinsipə əsaslanır ki, Allahın Kəlamı hər zaman bir şeyin sonunu həmin şeyin başlanğıcı ilə təsvir edir. Bu gerçəklik, İsa Məsihin Alfa və Omega olmasının mənasının bir hissəsidir.

“Patmos adasında olan həvari Yəhyaya kilsənin təcrübəsində dərin və həyəcanverici maraq doğuran səhnələr açıldı. Allah xalqının qarşılarında duran təhlükələr və mübarizələr barədə ayıq anlayışa malik olması üçün ona olduqca böyük maraq və geniş əhəmiyyət daşıyan mövzular fiqurlar və simvollarla təqdim olundu. Xristian aləminin tarixi, zamanın lap sonuna qədər, Yəhyaya açıldı. O, Allah xalqının mövqeyini, təhlükələrini, mübarizələrini və sonda qurtuluşunu böyük aydınlıqla gördü. O, yer üzünün məhsulunu yetişdirəcək son xəbəri yazır; elə ki, bu məhsul ya səmavi anbar üçün dərzilər şəklində, ya da son günün odları üçün bağlanmış çirpi dəstələri şəklində olacaqdır.

“Yəhya görüntüdə Allahın xalqının həqiqət naminə dözəcəyi sınaqları seyr etdi. O, onları itaətsizliyə məcbur etməyə çalışan zülmkar qüvvələr qarşısında Allahın əmrlərinə itaətdə onların sarsılmaz möhkəmliyini gördü və heyvanla onun surəti üzərində onların son qələbəsini gördü.

“Allahın qanununu tapdalamaq və Onun xalqını təqib etmək işində xüsusilə fəal olacaq yer üzünün hökumətləri, böyük qırmızı əjdaha, bəbirəbənzər vəhşi heyvan və quzuya bənzər buynuzları olan vəhşi heyvan rəmzləri altında Yəhyaya göstərildi. Müharibə zamanın sonunadək davam etdirilir. Müqəddəs bir qadın və onun övladları ilə rəmləşdirilmiş Allahın xalqı çox azlıqda olanlar kimi təsvir edildi. Axır günlərdə yalnız bir qalıq hələ mövcud idi. Yəhya onlar haqqında belə danışır: “Allahın əmrlərini yerinə yetirənlər və İsa Məsihin şəhadətinə malik olanlar.””

“Bütpərəstlik vasitəsilə, sonra isə Papalıq vasitəsilə Şeytan, Allahın sadıq şahidlərini yer üzündən silib yox etmək cəhdi ilə uzun əsrlər boyu öz qüvvəsini işə saldı. Bütpərəstlər də, papçılar da eyni əjdaha ruhunun təsiri altında idilər. Onlar yalnız onda fərqlənirdilər ki, Papalıq, Allaha xidmət edirmiş kimi zahiri bir görüntü yaradaraq, daha təhlükəli və daha qəddar düşmən idi. Romanizmin vasitəçiliyi ilə Şeytan dünyanı əsarət altına aldı. Allahın adını

daşıyan kilsə bu azgınlığın sıralarına sürükləndi və min ildən artıq bir müddət ərzində Allahın xalqı əjdahanın qəzəbi altında əzab çəkdi. Papalıq isə öz qüvvəsindən məhrum edilərək təqibdən əl çəkməyə məcbur olanda, Yəhya əjdahanın səsini əks etdirmək və eyni qəddar, küfr dolu işi davam etdirmək üçün yüksələn yeni bir qüvvə gördü. Kilsəyə və Allahın Qanununa qarşı müharibə aparacaq sonuncu qüvvə olan bu hakimiyyət quzuya bənzər buynuzları olan bir vəhşi heyvanla rəmləşdirilmişdi. Ondan əvvəlki vəhşi heyvanlar dənizdən çıxmışdı, lakin bu, simvolizə etdiyi millətin dinc yüksəlişini ifadə edərək, yerdən qalxdı. ‘Quzu kimi iki buynuz’ öz iki əsas prinsipi — respublikaçılıq və protestantlıqda ifadə olunduğu kimi, Amerika Birləşmiş Ştatları Hökumətinin xarakterini çox düzgün təmsil edir. Bu prinsiplər bir millət olaraq bizim qüdrətimizin və firavanlığımızın sirridir. Amerikanın sahillərində ilk dəfə sığınacaq tapanlar, popalığın təkəbbürlü iddialarından və monarxik hökumətlərin zülmündən azad bir ölkəyə çatdıqlarına sevinirdilər. Onlar mülki və dini azadlığın geniş təməli üzərində bir hökumət qurmağa qəti qərar verdilər.”

“Lakin peyğəmbərlik qələminin sərt cızıqsi bu dinc mənzərədə bir dəyişiklik aşkar edir. Quzuya bənzər buynuzları olan vəhşi heyvan əjdahanın səsi ilə danışır və ‘ondan əvvəl olan birinci vəhşi heyvanın bütün hakimiyyətini icra edir.’ Peyğəmbərlik bəyan edir ki, o, yer üzündə yaşayanlara deyəcək ki, vəhşi heyvan üçün bir surət düzəltsinlər və ‘hamıya — kiçik və böyük, varlı və kasıb, azad və qul — sağ əllərində və ya alınlarında bir nişan qəbul etdirməyə səbəb olur; və elə edir ki, nişanı, yaxud vəhşi heyvanın adını, yaxud onun adının sayını daşıyandan başqa heç kəs alıb-sata bilməsin.’ Beləliklə Protestantlıq Papalığın izləri ilə gedir.

“Məhz bu vaxt üçüncü mələyin göyün ortasında uçaraq belə car çəkdiyi görünür: “Əgər kimsə vəhşiyyə və onun surətinə səcdə edərsə, alnında və ya əlində onun nişanını qəbul edərsə, o da Allahın qəzəbinin şərabından içəcəkdir; bu şərab Onun hiddət piyaləsinə qatışıqsız tökülmüşdür.” “Burada Allahın əmrlərini və İsanın imanını qoruyanlar vardır.” Dünyadan kəskin surətdə fərqlənərək, Allaha sədaqətlərindən dönməyəcək kiçik bir dəstə dayanır. Bunlar, Allahın qanununda açılmış yarığı bərpa edənlər, qədim xarabalıqları yenidən quranlar, bir çox nəsillərin təməllərini ucaldanlar barədə Yeşayanın danışdığı kəslərdir.

“Ölülərə indiyədək yönəldilmiş ən təntənəli xəbərdarlıq və ən dəhşətli hədələmə üçüncü mələyin xəbərində ehtiva olunmuşdur. Allahın mərhəmətlə qarışmamış qəzəbini üzərinə çəkən günah ən ağır xarakterli olmalıdır. Dünya bu günahın mahiyyəti barədə qaranlıqda saxlanılmalıdırmı?—Qətiyyəti yox. Allah Öz məxluqları ilə belə rəftar etmir. Onun qəzəbi heç vaxt nadanlıqdan irəli gələn günahların üzərinə endirilmir. Onun hökmləri yer üzünə gətirilməzdən əvvəl, bu günahla bağlı nur dünyaya təqdim edilməlidir ki, insan bu hökmlərin nə üçün icra olunacağını bilsin və onlardan xilas olmaq imkanı əldə etsin.”

“Bu xəbərdarlığı ehtiva edən xəbər, Bəşər Oğlunun zühurundan əvvəl elan olunacaq sonuncu xəbərdir. Onun Özünün verdiyi əlamətlər Onun gəlişinin artıq yaxın olduğunu bəyan edir. Təxminən qırx ilə yaxındır ki, üçüncü mələyin xəbəri səslənməkdədir. Böyük mübarizənin nəticəsində iki tərəf formalaşır: ‘vəhşiyyə və onun surətinə səcdə edənlər’ və onun nişanını qəbul edənlər, bir də ‘diri Allahın möhürünü’ qəbul edənlər ki, Atanın adı onların alınlarına yazılmışdır. Bu, görünən bir nişan deyildir. Elə bir vaxt gəlib çatmışdır ki, canlarının xilasına

maraq göstərənlərin hamısı ciddi və təmkinlə soruşmalıdır: Allahın möhürü nədir? və vəhşinin nişanı nədir? Onu qəbul etməkdən necə qaça bilərik?”

“Allahın möhürü, Onun hakimiyyətinin nişanı və ya əlaməti, dördüncü əmrdə tapılır. Bu, On Əmrin içində Allahı göylərin və yerin Yaradıcısı kimi göstərən və həqiqi Allahı bütün saxta allahlardan aydın surətdə fərqləndirən yeganə hökmdür. Müqəddəs Yazılar boyunca Allahın yaradıcı qüdrəti faktı, Onun bütün büt-pərəst tanrılardan üstün olduğunun sübutu kimi göstərilir.

Dördüncü əmrin əmr etdiyi Şənbə yaradılış işini yad etmək üçün təsis olunmuşdur; beləliklə, insanların düşüncələrini daim həqiqi və diri Allaha yönəltmək məqsədi daşıyırdı. Əgər Şənbə həmişə qorunmuş olsaydı, heç vaxt nə bir büt-pərəst, nə bir ateist, nə də bir imansız olardı. Allahın müqəddəs gününün müqəddəs şəkildə qorunması insanların düşüncələrini onların Yaradanına yönəldərdi. Təbiətin şeyləri Onu onların yaddaşına gətirər və Onun qüdrətinə və məhəbbətinə şəhadət edərdi. Dördüncü əmrin Şənbəsi diri Allahın möhürüdür. O, Allaha Yaradan kimi işarə edir və Onun yaratdığı varlıqlar üzərində qanuni hakimiyyətinin əlamətidir.

“Bəs onda, əgər vəhşinin nişanı dünyanın həqiqi Şənbənin yerinə qəbul etdiyi saxta şənbə deyilsə, vəhşinin nişanı nədir?”

Papalığın özünü Allah adlanan hər şeydən və ya ibadət olunan hər şeydən üstün tutacağına dair peyğəmbərlik bəyanatı, Şənbənin həftənin yeddinci günündən birinci gününə dəyişdirilməsində hey-rətamiz şəkildə yerinə yetmişdir. Harada papal Şənbəsinə Allahın Şənbəsindən üstün tutularaq ehtiram göstərilirsə, orada günah adamı göyün və yerin Yaradanından üstün tutulur.

“Məsihin Şənbəni dəyişdirdiyini iddia edənlər, birbaşa Onun Öz sözlərinə zidd çıxırlar. O, Dağüstü Vəzində belə bəyan etdi: “Elə düşünməyin ki, Mən Qanunu və ya peyğəmbərləri ləğv etməyə gəlmişəm; Mən ləğv etməyə deyil, yerinə yetirməyə gəlmişəm. Doğrusu, sizə deyirəm: göy və yer keçib gedənədək, hər şey yerinə yetənədək, Qanundan bir hərf və ya bir nöqtə belə əsla keçməyəcək. Buna görə də kim bu ən kiçik əmrlərdən birini pozar və insanlara da belə öyrədersə, Göylərin Padşahlığında ən kiçik adlanacaq; lakin kim onları yerinə yetirər və öyrədersə, həmin şəxs Göylərin Padşahlığında böyük adlanacaq.”

“Roma katolikləri etiraf edirlər ki, Şənbənin dəyişdirilməsi onların kilsəsi tərəfindən edilmişdir və onlar məhz bu dəyişikliyi həmin kilsənin ali hakimiyyətinin sübutu kimi irəli sürürlər. Onlar bəyan edirlər ki, həftənin birinci gününü Şənbə kimi qeyd etməklə protestantlar ilahi məsələlərdə qanun vermək üçün onun hakimiyyətini tanıyırlar. Roma Kilsəsi özünün yanılmazlıq iddiasından əl çəkməmişdir və dünya ilə protestant kilsələri onun yaratdığı saxta şənbəni qəbul etdikdə, əslində onun bu iddiasını qəbul etmiş olurlar. Onlar bu dəyişikliyi müdafiə etmək üçün həvarilərin və kilsə atalarının nüfuzuna istinad edə bilirlər, lakin onların mülahizələrinin yanlışlığı asanlıqla görünür. Papist protestantların özlərini aldatdıqlarını, işin həqiqətlərinə gözlərini bilərəkdən yumduqlarını görəcək qədər zirəkdir. Bazar günü təsisatı rəğbət qazandıqca, o sevinir, əmin olur ki, bu, nəhayət, bütün protestant dünyasını Romanın bayrağı altına gətirəcəkdir.” Signs of the Times, 1 noyabr 1899.